

A könyvtárpolitika szerepe a közművelődési könyvtárak finanszírozásában Hollandiában

Kammerman, Wim

A jelenlegi holland politika a földrajzi decentralizáción alapul. A központi kormányzat pénzt ad a tartományoknak és ezek anyagi támogatást nyújtanak a helyi kormányzatnak.

A könyvtárakra is érvényesek a Jóléti Törvény előírásai, amelyek igen szigorú előírásokat tartalmaznak a könyvtárak működésére vonatkozóan. A Jóléti Törvény célja, hogy az emberek nagy tömegeit érje el, javítsa a könyvtári szolgáltatások minőségét, és gondoskodjon az állományvédelemről. Ez a törvény gondoskodik azokról a forrásokról is, amelyekkel lehetőséget teremtenek a kisebbségek számára az írás-olvasás tanulására.

A kormány a könyveket hasznos, nagy fontosságú kulturális terméknek tartja. Tekintettel arra, hogy a szabadpiaci mechanizmus nem mű-

A könyvtárak napjainkban betöltött és jövőbeli szerepével foglalkozott a Magyar Könyvtárosok Egyesülete és amszterdami Műszaki Főiskola Könyvtári és informatikai tanszékének szervezésében rendezett kétnapos könyvtári szimpózium (Budapest, 1993. január 12-13.), melynek előadásából lapunk a hat holland előadó szövegének közreadását vállalta. (A magyar előadásokat a Könyv, Könyvtár, Könyvtáros idei márciusi és áprilisi számában már olvashatták.) Terjedelmi okok miatt egyszerre nem tudjuk mind a hat előadás fordítását közreadni. Most a hágai Kulturális Minisztérium könyvtári osztálya vezetőjének bevezető gondolatairól készült összefoglalást, majd pedig a közművelődési könyvtárak finanszírozásával kapcsolatos előadás fordítását közöljük. Következő számunkban Jelke Nijboer és R.A.C. Bruijns előadásával folytatjuk az elhangzottak bemutatását. (A szerk.)

A szerző „*Library policy and financing of public libraries in the Netherlands*” (The role of libraries today, tomorrow and beyond. Trends in Hungary and the Netherlands. Ed. Dorathé Blom, Freek de Jong, Hendri Tolboom, Amsterdam. Hogeschool van Amsterdam, 1993. 10.p.) összefoglalását **Orbán Éva** fordította.)

ködik a könyvek esetében, ezért az emberek az adókkal fizetnek a könyvtárak használatáért. A kulturális árukat védeni kell, mert a legtöbb ember nem látja ezek jelentőségét. A kormány csak a pénzt biztosítja, de nem avatkozik bele abba, mit gyűjtsenek a könyvtárak. A könyvek árát viszont a kormány szabja meg (nem a szabadpiaci gazdaság), ez teszi lehetővé, hogy olyan könyvek is megjelenjenek, amelyeket egyébként nem adnának ki, vagy amelyek rendkívül drágák lennének, mert csak kevés példányban kelnének el. A kormány alacsony adót állapít meg a könyvekre, gondoskodik a szerzői jogvédelemről, és anyagiilag is támogatja a könyvterjesztést.

A könyvtárak és kiadók között az a hasonlóság, hogy mindketten a könyvpiac ugyanazon részére fordítják figyelmüket, ugyanazt a használói réteget célozzák meg – az olvasókat –, mindketten kulturális terméket állítanak elő, és ösztönzik az olvasást.

Mivel az emberek manapság egyre kevesebbet olvasnak, Public Platform név alatt megkezdték az olvasás népszerűsítését. Az akcióban könyvtárak, könyvtárosok, a tömegkommunikációs eszközök és a kiadók vesznek részt.